

fælde, som her har været draget frem, i væsentlig Henseende skyldes Overdrivelser. Man kan jo dog ikke, fordi der af og til optræder en eller anden maaske lidt nævvis Seminarist — der er jo brodne Kar i alle Lande — som skaber Vanskeligheder, lade det hele Værk forstyrre deraf, og skulde Løsningen derfor blive den, at man holdt sig noget nærmere til det bestaaende, saa saa jeg i og for sig ikke nogen Fare deri. Jeg vil lægge Hovedvægten paa, at vi komme ud over de Vanskeligheder, der her ere til Stede. Jeg vil i Forbindelse hermed nævne Spørgsmaalet om den Person, man har kaldt Statskonsulenten, et Spørgsmaal, der for øvrigt er opgivet i dette Øjeblik fra alle Sider her i Tinget. Dersom en Ansættelse af en saadan Mand kunde blive det udjævnende Middel i Spørgsmaalet om Kaldelsen, vilde jeg sætte Pris paa, om man vendte tilbage til at optage Ansættelsen af en saadan Mand, og det, der er bestemmende for mig til at komme til denne Betragtning, er de Erfaringer, der ere vundne med Hensyn til Tilsynsmanden ved Folkehøjskolerne. Vi have her i dette Ting og ganske særlig Finansudvalget, der Aar efter Aar beskæftiger sig med disse Spørgsmaal, vundet den Erfaring, at det er en overordentlig nyttig Institution, vi have faaet i denne Tilsynsmand ved Folkehøjskolerne. Det er et stadigt og naturligt Mellemlid, der her er mellem Lovgivningsmagten og Administrationen, og som ofte byder os en meget gunstig Vejledning, uden at jeg til nogen Tid har været Vidne til, at der gennem denne statsansatte Embedsmands Optræden er skabt nogen Hindring for Højskolernes fri Udvikling eller i det hele taget skabt Vanskeligheder af nogen Art. Hvorfor skulde man saa ikke tænke sig, at der i en lignende Stilling som Tilsynsmand ved Almueskolevæsenet for hele Landet kunde ansættes en Mand, der kunde gøre Administrationen og Lovgivningsmagten den samme Tjeneste? Men, som sagt, Sagen er nu en Gang opgiven, og det er jo ikke nogen Nødvendighed at afgøre dette Spørgsmaal i Forbindelse med denne Lov, man vil jo kunne komme tilbage dertil senere.

Ved Spørgsmaalet om Understøttelse til den fri Skole, som ogsaa har spillet en stor Rolle under disse Forhandlinger, har jeg ligeledes den Opfattelse, at den Modstand, der gøres mod at støtte denne ogsaa og maaske i endnu højere Grad hviler paa en Misforstaaelse af, hvorledes Forholdene ere i Landet, og hviler paa en Mistænksomhed over for denne Skoles

Udvikling i Landet, som jeg ikke tror burde være til Stede. Jeg vil for mit Vedkommende udtale med stor Styrke, at jeg alvorligt vilde beklage det, hvis der skulde blive vedtaget en ny Lov om Folkeskolens Ordning, der ikke aabnede en saadan Mulighed for Støtte til den fri Skole som den, der her er paatænkt. Jeg har denne Formening, navnlig af konservativ Interesse, og vi vide jo, som det ogsaa er blevet sagt fra anden Side, ikke, hvor ofte det kan være Tilfældet, at der omkring i Almueskolen kan komme Lærere, der paa religiøse og maaske ogsaa paa andre Omraader nære saadanne Anskuelser, at alvorlige Mennesker ikke ønske, at deres Børn skulle knyttes til en Skole, hvor der sidder en saadan Mand, og der er det i sin Orden, at der bliver i alt Fald en nogenlunde let Lejlighed til, at Forældre kunne faa deres Børn underviste hos andre, som de føle sig i mere alvorlig Overensstemmelse med. — Tilsidst vil jeg gøre nogle Bemærkninger om det saa meget omtalte Tilskud af 170,000 Kr. til Københavns Kommunes Skolevæsen til dens Læreres Lønningsforbedring. Jeg tror ikke, der er nogen særlig Nødvendighed for nu i dette Øjeblik at afgøre dette Spørgsmaal. Københavns Kommune er — det er jo noget, vi alle vide — i finansiell Henseende overordentlig godt stillet, og Lærerne ved dens Skolevæsen ere, som vi alle vide, ogsaa gunstigere stillede end Gennemsnittet af Lærerne over hele Landet, saa af disse Grunde kan der ikke siges at være nogen Hast. Jeg slutter mig i væsentlige Henseender til de Grunde for dette Spørgsmaals Afgørelse, der ere udtalte af det ærede Medlem for Assens (Berntsen), uden at jeg just derfor mener, som den ærede Folketingsmand for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), at det skal være et Valgprogram. Det ærede Medlem er jo for øvrigt saa vant til at lave Valgprogrammer, at det vilde være ganske undskyldeligt, om vi andre ogsaa en Gang imellem formede Spørgsmaalene af dette Motiv, men det behøve vi ikke at bringe til Anvendelse ved denne Lejlighed. Derimod nægter jeg ikke, at jeg ikke kan undlade at se dette Spørgsmaal i Forbindelse med andre store Spørgsmaal, der foreligge her paa Rigsdagen til Afgørelse, og jeg ser det navnlig i Forbindelse med den Regulering af vore Skatteforhold, der har foreligget i forrige Rigsdagssamling og foreligger i denne og vedblivende vil komme til at ligge for, indtil disse Spørgsmaal en